

N:o 42.

Af Herr G. von Geijer: Om beviljande af anslag till uppförande af ny elementar-läroverksbyggnad i Malmö.

Oaktadt den finansiella förlägenhet, hvilken mer än antydes i Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen angående Statsverkets tillstånd och behof, vågar jag dock hysa den förhoppning, att Riksdagen möjligen skulle varda benägen att, i någon mån, understödja kommunerna i deras sträfvande att, medelst egna betydligare uppförringar, åvägabringa lämpliga lokaler för inom dem befintliga elementarläroverk. Ett af Rikets största, mest besökta elementarläroverk är utan tvifvel det i Malmö förlagda; men i förhållande till dess vikt och betydelse finnes visst intet sådant med så otillräcklig och så olämplig lokal som detta. Det behöfver endast anföras, att läsrum måst beredas på tvänne, långt från skolan belägna ställen, och stundom har en afdelning af skolan varit förlagd i en lokal, hvilken under samma tak inrymde ett provisoriskt, men med patienter belagdt sjukhus för smittkoppor. Af ungefärligen 420 i skolan inskrifne ynglingar, mottaga på detta sätt cirka 180 stycken undervisning utom läroverkets byggnader.

Väl är Malmö en af Rikets större städer, men i förmåga att utgöra påhvilande skattebördor ej lyckligare ställd än Rikets kommuner i allmänhet — och då ingen nybyggnad af elementarläroverk som skyldighet åligger staden, samt det dertill beaktas, att mer än tredjedelen af skolans lärjungar utgöres af ynglingar från landet, så tyckes det väl billigt vara, att från Statsverkets sida kunna förvänta bidrag till uppförande af en ny lokal för Malmö elementarläroverk. Fullständiga planer och kostnadsförslag för ifrågavarande skolbyggnad äro till Kongl. Ecklesiastik-departementet ingifna.

Om kostnadsförslaget (beräknadt till 237,000 Riksdaler Riksmünt, men som enligt Öfverintendents-embetets utlåtande ansetts böra uppgå till 275,676 Riksdaler Riksmünt) jemföres med det anslagsbelopp, jag nu går att af Statsverket begära,

så vill synas, hvilka stora uppoffringar Malmö kommun är beredd att för sagde viktiga ändamål sig åtaga.

Jag anhåller vördsamligen,

att Riksdagen behagade bevilja, till uppförande af nytt skolhus för elementarläroverkets i Malmö behof, en summa stor Ett hundra tusen Riksdaler Riksmünt, att utgå med en tredjedel, hvarterdera af åren 1871, 1872 och 1875;

och får jag lika vördsamt anhålla om remiss till Stats-Utskottet.

Stockholm den 26 Januari 1870.

G. von Geijer.

N:o 43.

Af Herr **J. W. Lundquist:** *Om bankovinstens användande för Riksbankens räkning och förökande af allmänna diskontfonden.*

Jordbrukets tryckta ställning gifver dagligen förnyad anledning till allvarliga bekymmer. Den nya banklagstiftningen och derpå grundade enskilda bankinrättningar, hufvudsakligen passande för handeln och industrien, hafva helt och hållet gäckt jordbrukarens förhoppningar om lämpligt rörelsekapitals erhållande. Vinsten af dessa banker, uppgående till flera millioner Riksdaler årligen, tillfaller endast ett fåtal personer af landets innebyggare, hvilken vinst vore en mera rättvis och ganska behöflig inkomst för Staten, om Staten ensam hade bankinrättningen. — Det är ett stort behof att Riksdagen, i någon mån, med snaraste afhjelper detta missförhållande. Jordbrukarne, såväl som andra lofliga yrkesidkare, behöfva förlags- och rörelsekapital; detta nödgas nu jordbrukaren söka hos de enskilda bankerna, hvilka endast utlemna lån på kort tid och mot högsta ränta, sällan under 7 procent. Detta för jordbrukaren svåra förhållande kunde lätt afhjelpas, om viljan vore med.